Mokymasis, įkvepiantis augti: Kauno lopšelio-darželio „Šarkelė“ mokytojos Vilmos Frejerienės profesinė kelionė į Kiprą

2026 m. birželio 16 – 22 dienomis turėjau puikią galimybę dalyvauti Nacionalinės švietimo agentūros projekte „Tęsk, ateik, tobulėk, prisidėk“ (https://www.nsa.smsm.lt/projektai/ugdymo-projektai/projektas-tesk-ateik-tobulek-prisidek/)**.** Ši kelionė į saulėtąjį Kiprą tapo ne tik profesinio tobulėjimo, bet ir naujų pažinčių, idėjų bei įkvėpimo savaite. Tarptautines projekto veiklas organizavo Kipro „Edukat“ agentūra, o Larnakoje vykusius mokymus „Komandinio darbo galia: įtraukiančios mokymosi aplinkos kūrimas“ vedė agentūros direktorė, lektorė Liuda Savva. Mokymų metu buvo gilinamos pedagogų žinios ir kompetencijos įtraukiojo ugdymo, pozityvios klasės aplinkos kūrimo, komandinio darbo organizavimo bei bendradarbiavimo srityse. Mokymų metu netrūko aktyvių veiklų, diskusijų, praktinių užduočių ir bendrų ieškojimų, kaip kurti aplinką, kurioje kiekvienas vaikas jaustųsi saugus, priimtas ir galėtų atskleisti savo stiprybes.

Sugrįžau kupina įkvėpimo, naujų idėjų ir dar didesnio noro kurti šiltą, draugišką ir įtraukiančią ugdymosi aplinką, kurioje kiekvienas vaikas galėtų augti, tyrinėti, bendradarbiauti ir patirti pažinimo džiaugsmą.

Kauno lopšelio-darželio “Šarkelė” vaikams parsivežiau ne tik lagaminą įspūdžių, bet ir mažą gabalėlį saulėtojo Kipro kultūros, istorijos bei kasdienybės. **Kultūrinių dialogų kontekste** su vaikais pažinsime šios Vidužemio jūros salos tradicijas, simbolius, legendas, muziką ir gyvenimo būdą. Tiek Lietuvoje, tiek Kipre darželį lanko įvaikrių kultūrų šeimų vaikai, mokymuose buvo nagrinėjami kultūriškai jautraus ugdymo principai, akcentuojant kultūrinės įvairovės pripažinimą, pagarbą skirtumams ir mokymo turinio siejimą su mokinių gyvenimiška patirtimi. Per **kalbų įvairovės** prizmę leisimės į pažintį su graikų kalbos skambesiu, mokysimės paprastų žodžių ir atrasime, kad kiekviena kalba yra raktas į naują pasaulį, tradicijas ir draugystę. Kalbėsimės apie tai, kuo skiriasi ir kuo panašios Lietuvos ir Kipro šeimų tradicijos, šventės, maistas bei vaikų žaidimai. **Tyrinėjimo ir gilaus mokymosi kontekste** kartu leisimės į pažintinę kelionę po šią Vidužemio jūros salą – ieškosime jos žemėlapyje, susipažinsime su gamta, klimatu, augalais ir gyvūnais, klausysimės senovės legendų ir atrasime, kaip žmonės gyvena, švenčia ir puoselėja savo tradicijas. Keliaudami tarp **realių ir virtualių aplinkų**, kartu tyrinėsime Kipro miestus, istorinius objektus, gamtos kampelius ir kultūrinius simbolius. Stažuotės patirtys padės ugdyti vaikų smalsumą, pagarbą kultūrų įvairovei, atvirumą pasauliui ir supratimą, kad, nors gyvename skirtingose šalyse, mus visus vienija draugystė, šeima, bendrystė ir noras pažinti bei

kurti kartu. Mokymų metu buvo pristatytas, labai svarbus vaikų ugdymui, **vienodos galimybės ne visada reiškia vienodą pagalbą visiems vaikams.** Taip pat buvo nagrinėjamas Universalaus dizaino mokymuisi (UDM) modelis, skatinantis ugdymo procesą planuoti taip, kad jis būtų prieinamas kiekvienam ugdytiniui nuo pat pradžių. Dalyviai susipažino su trimis pagrindiniais UDM principais: įvairiais mokinių įsitraukimo, informacijos pateikimo ir mokymosi rezultatų demonstravimo būdais. Praktinių užduočių metu buvo kuriami veiklų planai ir ugdymosi veiklos, pritaikytos skirtingiems vaikų poreikiams bei gebėjimams. Ugdymo procese skatinant **reflektyvaus ugdymo(si) principą** mokymų metu didelis dėmesys skirtas mokinio balso ir aktyvaus dalyvavimo svarbai. Buvo aptariama, kaip sudaryti sąlygas mokiniams išsakyti savo nuomonę, dalyvauti priimant sprendimus ir prisiimti atsakomybę už savo mokymąsi. Dalyviai kūrė konkrečias strategijas, kurios padėtų stiprinti mokinių įsitraukimą, savirefleksiją ir motyvaciją mokytis.

Ši stažuotė priminė, kad **didžiausia ugdymo stiprybė slypi bendradarbiavime**, atvirume naujoms idėjoms ir gebėjime mokytis vieniems iš kitų. Dalijimasis patirtimi leido pažvelgti į kasdienius iššūkius kitu kampu ir parsivežti naujų metodų, kuriuos bus galima pritaikyti kasdieniame darbe bendradarbiaujant su kolegomis. Mokymų metu buvo nagrinėjamos bendradarbiavimu grįstos (Co-Teaching) strategijos, leidžiančios mokytojams efektyviau bendradarbiauti planuojant ir įgyvendinant ugdymo procesą. Dalyviai susipažino su įvairiais bendro mokymo modeliais, analizavo jų privalumus ir praktinio taikymo galimybes. Grupinio darbo metu buvo kuriami bendrų veiklų planai, numatant skirtingų mokytojų vaidmenis ir atsakomybes.

Mokymų metu netrūko aktyvių mokymo(si) metodų ir žaidybinių veiklų, kurios leido patirti, kaip kuriama atvira, saugi ir bendradarbiavimą skatinanti aplinka. Susipažinimo žaidimai padėjo greitai užmegzti ryšį tarp dalyvių, kūrybiški būdai pasiskirstyti į grupes skatino bendrauti su vis kitais žmonėmis, o energingos veiklos palaikė motyvaciją ir gerą emocinę atmosferą visų mokymų metu. Dėmesio sutelkimo pratimai stiprino aktyvų klausymąsi ir įsitraukimą, komandos formavimo užduotys ugdė pasitikėjimą vieni kitais, o refleksijos metodai padėjo sustoti, įsivertinti ir įprasminti įgytą patirtį. Ypač vertinga buvo tai, kad visus šiuos metodus galėjau išbandyti pati, įvertinti jų poveikį ir pamatyti, kaip net paprastos, žaismingos veiklos padeda suburti žmones, paskatina atvirą bendravimą ir kuria pozityvią atmosferą. Neabejoju, kad ši patirtis praturtins ir mano kasdienę pedagoginę praktiką – daugelį išbandytų metodų pritaikysiu organizuodama tėvų

susirinkimus, bendruomenės renginius bei įvairius susitikimus. Tikiu, kad žaismingi, įtraukiantys ir bendradarbiavimą skatinantys metodai padės tėvams aktyviau įsitraukti į diskusijas, lengviau pažinti vieniems kitus ir kartu kurti stipresnę darželio bendruomenę

Ikimokyklinis, priešmokyklinis ugdymas, tai vaiko pasirengimas mokyklai. Viena įsimintiniausių stažuotės patirčių tapo susitikimas su pradinių klasių mokytoja Nitsa Vrioni. Tai buvo ne tik pažintis su Kipro švietimo sistema, bet ir nuoširdus profesinis dialogas, atskleidęs kasdienio mokytojo darbo subtilybes, iššūkius ir sėkmės istorijas. Dalindamasi savo patirtimi, mokytoja leido pažvelgti į ugdymą Kipro mokyklose iš arti – per autentiškus pavyzdžius, praktinius sprendimus ir nuoširdų atsidavimą savo profesijai. Tokie susitikimai praturtina kur kas labiau nei teorinės žinios. Jie įkvepia permąstyti savo pedagoginę praktiką, atrasti naujų idėjų ir dar kartą įsitikinti, kad, nepaisant skirtingų švietimo sistemų ar kultūrinių skirtumų, mokytojus visame pasaulyje vienija tas pats tikslas – kurti aplinką, kurioje kiekvienas vaikas galėtų augti, pažinti ir patirti mokymosi džiaugsmą.

Mokymai Kipre – tai kur kas daugiau nei profesinių žinių gilinimas. Vos atvykusi į „Edukat Ltd“ mokymus išgirdau du paprastus, tačiau ypatingą prasmę turinčius žodžius – **„Siga Siga“**, reiškiančius **„lėtai, ramiai, neskubant“**. Netrukus supratau, kad tai ne tik dažnai vartojama frazė. Tai Kipro gyvenimo ritmas ir filosofija, persmelkianti kasdienybę. Ji kviečia sustoti, įkvėpti, pastebėti aplinką, skirti laiko nuoširdžiam pokalbiui, pasidžiaugti puodeliu kavos draugijoje, pasigrožėti saulėlydžiu prie Vidužemio jūros ar tiesiog pabūti šioje akimirkoje.

Ši patirtis tapo prasmingu priminimu ir pedagoginėje veikloje. Skubėdami įgyvendinti planus, kartais pamirštame, kad svarbiausi ugdymo momentai gimsta tada, kai skiriame vaikui savo laiką, dėmesį ir nuoširdų buvimą kartu. „Siga Siga“ filosofija ypač artima šiandien vis daugiau dėmesio sulaukiančiai **lėtojo ugdymo** idėjai, kuri kviečia ne skubinti vaiką, o gerbti jo individualų augimo tempą, suteikti laiko tyrinėti, klausti, klysti, atrasti ir patirti mokymosi džiaugsmą. Lėtasis ugdymas primena, kad svarbiausia – ne kuo greičiau pasiekti rezultatą, o sukurti prasmingą mokymosi procesą, kuriame vaikas jaučiasi saugus, išgirstas ir vertinamas. „Siga Siga“ dar kartą patvirtino, kad tikrasis mokymasis vyksta ne lenktyniaujant su laiku, o kuriant ryšį – su vaiku, kolega, tėvais ir pačiu savimi. Galbūt būtent gebėjimas bent trumpam sulėtinti tempą leidžia išgirsti, pamatyti ir pastebėti tai, kas kasdienybės skuboje dažnai lieka nepastebėta. Juk kartais didžiausi atradimai gimsta ne skubant pirmyn, o leidžiant sau ir vaikams tiesiog pabūti akimirkoje.